

Nr 11.

Av fröken Vinge m. fl., *angående prövning av frågan om utlands-
svenskarnas folkbokföring.*

Enligt 14 § 8 mom. folkbokföringsförordningen skall från församlingsbok med visst angivet undantag bl. a. avföras envar som enligt inkommet utvandringsbevis lämnat landet eller som enligt skriftlig anmälan eller enligt vid två mantalsskrivningar i följd vunnen säker upplysning är stadigvarande bosatt å utrikes ort. En följd av att han avföres ur församlingsboken är att han från nästa mantalsskrivning inte längre upptages i mantalslängd och sålunda inte heller finns med i de på grundval av mantalslängden upprättade längderna, bl. a. röstlängden. Däröfver vore intet att erinra, om det alltid rörde sig om emigranter i egentlig mening, d. v. s. personer som avser att för all framtid bosätta sig i främmande land och där söka medborgarskap.

Men bland dem som enligt de nuvarande bestämmelserna räknas som utvandrare finns många som endast avser att vistas utomlands under ett begränsat antal år, men som, vare sig de begärt utvandringscertifikat eller ej, av mantalsskrivningsförrättaren betraktas som stadigvarande bosatta å utrikes ort. Till denna kategori hör de som idkar studier vid någon utländsk läroanstalt eller som skaffar sig sådan yrkespraktik, som är en sorts modern motsvarighet till forna tiders gesällvandringar. Dit hör också personal av alla grader vid våra många exportföretag. Dit hör också tidningarnas utlandskorrespondenter och många andra. Dessa svenskar känner sig i många fall som ett slags inofficiella representanter för sitt land, men de har inte de officiella representanternas förmån att jämlikt 14 § 2 mom. folkbokföringsförordningen få vara kyrkobokförda i Sverige.

Att en betydande kategori av svenska medborgare inte omfattas av det svenska folkbokföringssystemet är en oformlighet, som i så stor utsträckning som möjligt bör undanröjas. Vi känner inte ens till hur många dessa svenskar är och känner alltså inte totalsiffran svenska medborgare. I anledning av en motion vid 1953 års riksdag uppskattade emellertid Utlands-svenskarnas förening med ledning av sina egna medlemsregister och olika länders folkräkningar antalet i främmande länder bosatta svenska medborgare till omkring en halv miljon. Givetvis är det endast en del av dessa, till ett antal som icke ens gissningsvis torde kunna uppskattas, som åsyftas med denna motion. Det är ett starkt önskemål från många i främmande länder bosatta svenska medborgare, som fortfarande känner stark samhö-

righet med Sverige, att i någon form få registreras i hemlandet under sådana former, att de bl. a. också kunde bibehålla sin rösträtt.

Frågan torde böra undersökas i samband med den alltjämt pågående översynen av folkbokföringsväsendet. Bland annat bör övervägas, om inte möjlighet skulle kunna öppnas även för dem som uttagit utvandringscertifikat — kanske utan att ha reda på konsekvenserna av ett sådant steg — att uppföras i mantalslängd i utflyttningsförsamlingen eller i en för ändamålet särskilt upprättad bilaga till mantalslängden. Särskilda regler bör övervägas för frågan hur länge och under vilka villkor de skall kunna kvarstå. Måhända bör man kräva att de varje år anmäler till mantalsskrivningsförrättaren, att de önskar kvarstå. Även andra utvägar torde böra övervägas. I samband med utredningen av dessa spörsmål måste givetvis också de konsekvenser observeras, som kan uppstå i beskattningshänseende, så att dubbelbeskattning undviks.

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa, att vid den pågående utredningen av vissa frågor rörande folkbokföringsväsendet jämväl frågan om utlandssvenskarnas folkbokföring upptages till prövning.

Stockholm den 13 januari 1954.

Ax. Gustafsson
i Borås.

Sven Gustafson
i Göteborg.

Margit Vinge.
Samuel Norrby.